

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

78. ÅRGANG

3. DESEMBER 1966

A V I N N H O L D E T :

- KATOLSK PRESSEMØTE
- SPANSK OPPMYKNING

NR
23

NESTE NUMMER UTKOMMER 17. DESEMBER 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 4.—10. des.

2. SØNDAG I ADVENT

Epistel: Rom. 15, 4—13.

Evangelium: Matt. 11, 2—10.

«Herre, vekk opp våre hjerter til å rydde veiene for din enbårne sønn» ber vi i kirkebønnen denne søndagen. Å rydde veiene vil si å fjerne alt som ikke er Gud, alt som er til hinder for at Guds sønn kan ta bolig iblant oss. Profeten Esaias hadde allerede forkynt dette for jødefolket, og døperen Johannes fortsatte. I dagens tekst er Johannes kastet i fengsel, og vi forstår at selv denne mann om hvem Jesus sa at ingen større var født blant menneskene, er i tvil. Er det virkelig den lovede Messias han har ryddet veien for: «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?» Jesus ber Johannes' disipler berette for ham de tegn som er blitt sett og hørt, miraklene om syke som er blitt friske. Og han synes å ønske godt mot — «Salige er de som ikke tar anstøt av meg.»

«Alt som før er skrevet er skrevet for at vi skal lære av det, for at vi skal ha håp ved det tålmod og den trøst som skriftene gir» sier Paulus i epistelen. Budskapet er gitt til alle hedninger som til Guds folk, og liturgien lar oss dele dette håpet om Kristi komme.

MANDAG og FREDAG er *ferialdager* denne uke.

TIRSDAG: *Den hl. Nikolaus*, biskop og bekjenner som var kjent for sin gavmildhet. († ca. 350.)

ONSDAG: *Den hl. Ambrosius*, bekjenner og kirkelærer. Ble tidlig valgt til biskop av Milano. Forfatter av adskillige kommentarer, og lærer for bl. a. den hl. Augustin. († 397.)

TORS DAG: *Marias uplettede umfangelse*. Denne festen som først i det forrige århundre ble offisielt stadfestet ved at pave Pius IX erklærte Maria fritatt for arvesynd som et dogme, har ikke desto mindre vært en sannhet for de kristne langt tilbake i tiden. — I inn-

gangsverset legges profeten Esaias ord i Marias munn: «Min sjel skal fryde seg i Gud, for han har kledd meg i frelsens kledebon — i rettferdighetens kappe har han svøpt meg.»

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

Uken 11.—17. des.

3. SØNDAG I ADVENT

Epistel: Fil. 4, 4—7.

Evangelium: Joh. 1, 18—28.

Gled dere — Herren er nær, står som overskrift over denne søndagen. Gleden er en konsekvens av en venten på noe godt, noe vi ønsker av hele vårt hjerte. Har vi denne forventningens glede tent i oss når vi tenker på at Herren kommer? Eller er adventstiden en periode som alle andre, kanskje kun preget av maset med juleforberedelser og slit, slik at vi ikke har tid til å ofre tanken på det mysterium julen innebærer — Gud som ble menneske.

Døperen Johannes ventet på Messias, og han levde denne forventningen så intenst at folk spurte om han mon ikke selv var Kristus. Men Johannes kjente sin rolle, han var bare en forløper: «Jeg er en røst som roper i ørkenen — rydd vei for Herren. — Han som kommer etter meg, men som var før meg, Ham hvis skorem jeg ikke er verdig til å løse.» Det er denne holdning som bør prege adventstiden. Han skal vokse — jeg skal avta. Vær villig til å vike plassen for en som er større. Og med glede — forventningens glede — fordi det er Herren som kommer.

MANDAG, ONSDAG, TORS DAG er *ferialdager*.

TIRSDAG: *Den hl. Lucia*, jomfru og martyr. Død ca år 300 på Sicilia. Nevnes i messens kanon.

FREDAG: *Den hl. Eusebius*, biskop og martyr. Forsvarte Kristi guddom mot arianerne. († ca. 370)

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

BOKEN OM PAULUS

På side 365 i dette nummer bringer vi en anmeldelse av Jean Paillards «Närmare Paulus» som nettopp har kommet ut i Sverige.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnuss kirke</i> , Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Ronning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O. P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

SPANSK OPPMYKNING

De siste begivenheter i Spania hvor general Franco har fremlagt enkelte reformer i Cortes, for en forsamling som ifølge det britiske telegrambyrået Reuter besto av «blåskjortekledte medlemmer av Falangen og biskoper i purpurrøde klær», har bare utløst adstadige spekulasjoner. Spenningen var kun følbar — før statssjefens tale. Det er ganske tydelig at den demokratisering som er igang i Spania kommer til å gå uhyre langsomt fremover under det nåværende regime. Det er også tydelig at ett av de mest oppmuntrende håp for det motsatte ligger i den sterke uro i landets katolske kirke, også her har det annet Vatikankonsil frigjort krefter.

Hovedpunktet i Francos forslag i nasjonalforsamlingen er at statssjefens og regjeringssjefens embeder skilles. I praksis betyr det kanskje, som en kommentator påpeker, ikke i første omgang stort annet enn en administrativ avlastning for den 74 år gamle enehersker. Ennvidere skal det tillates valg på 100 av 600 deputerte. Politiske partier er fremdeles forbudt i landet. Den katolske kirkes stilling som landets offisielle religion stadfestes, men ikke-katolikkens trosfrihet proklameres som en juridisk rett. Grunnlovfesting av de såkalte «vertikale» syndikater som omfatter både arbeidere og arbeidsgivere oppheves sammen med bestemmelsen om at bare falangister kan være fagforeningsmedlemmer.

Alt i alt dekket vel en avisoverskrift ganske godt den følelsen man har, uansett privat oppfatning: *Franco iler langsomt.*

Norske katolikker, som katolikker i mange andre vest-europeiske land, trekkes ofte til ansvar for det spanske regimet. Det er svært forenklet å gjøre det. Tydeligere enn noen gang i etterkrigstiden vet man i dag at det ikke finnes noen samlet katolsk front for Franco, hverken innenfor landets grenser eller i utlandet, for eksempel i Norge. Vi kan godt være uenige om Franco. Borgerkrigen skapte i sin tid voldsomme følelser som mange av oss ennå kjenner, men årene har også gitt oss overblikk og forståelse. Blant annet av den uhyre vanskelige stilling den spanske kirke ble låst fast i for årtier fremover på grunn av landets politiske ulykke.

Den protestbevegelse som hundrevis av spanske katolske prester i dag er engasjert i, blir ikke desto mindre av mange med god grunn sett som et uttrykk for livskraft og evne til fornyelse. I New York Times hadde nylig bladets Madrid-korrespondent en melding som forteller om noe av det siste som har skjedd i denne bevegelse, den kaller seg selv for «Aksjon Moses». Prestene har sendt et brev til det spanske hierarki hvor de ganske direkte anfører at biskopene har inngått farlige kompromisser med regimet. De krever at den spanske kirke fullt ut må godta Konsilets grunntanker når det for eksempel gjelder politisk og religiøs frihet og sosial rettferdighet.

Dette er forsåvidt klar tale. Men igjen ett skritt som bare kan forstås hvis man ser landets historie de siste tredve år i sammenheng, det skulle såmen vanskelig unnå at Kirkens menn kom opp i visse kinkige situasjoner i dette land som var så opprevet av hat og motsetninger at statssjefen i dag, så lenge etter, pessimistisk sier følgende i Cortes: «Spanias furier er den anarkistiske ånd, den negative kritikk, den manglende solidaritet mellom menneskene, ekstremismen og det gjensidige fiendskap».

Det er visse små tegn på en liberalisering. Idéene kommer fra arbeidere, studenter og intellektuelle og altså også fra katolikker. En voksende middelklasse ser dessuten en slik utvikling som et nødvendig adgangskort til det europeiske økonomiske samarbeidet.

Det går likevel ingen forsvarslinjer rundt dagens spanske regime for Nordens katolikker. Vi kan med full rett være hjertens uenige oss imellom om disse tingene.

Flere vil lytte spent etter mer nytt fra grupper som «Aksjon Moses».

Å. R.

Hvor sterkt vil kirke og stat forbli knyttet til hverandre i fremtidens Spania?

TILSLUTNING TIL NORD

Efter to dagers forhandlinger i København, 19. og 20. november, sendte repræsentanter for katolsk presse i Skandinavia et utkast i fem punkter til formannen for den nordiske bispekonferansen, biskop Taylor i Stockholm. I utkastet som ble vedtatt enstemmig av redaktører og medarbeidere i katolsk pressevirksomhet i de tre skandinaviske hovedsteder, bygger man på det klare prinsipp at katolsk presse slutter seg til den sedvanlige nordiske presseetikk og man trekker opp linjene for en katolsk pressestatus i Norden.

Retningslinjene som pressemøtet ble enige om må nå behandles av de nordiske biskoper samlet. Hensikten med retningslinjene er å klargjøre og fastlegge arten og omfanget av det mandat som de katolske presseorganers ansvarlige har mottatt fra de respektive biskoper for å sikre en nødvendig balanse, tillit og arbeidsro i den daglige ledelse. Og her har altså pressemøtet enstemmig sagt som sin klare oppfatning at mandatet bør fastlegges under hensyntagen til de etiske prinsipper som gjelder for pressen ellers i de nordiske land.

☆

«St. Olav» finner det ikke riktig å offentliggjøre selve teksten i henvendelsen til biskopene før den er behandlet. Det skulle imidlertid være på det rene at man, på bakgrunn av det som allerede er sagt om pressemøtet, kan gjengi grunntanken i utkastet:

Først ser pressemøtet det slik at den katolske presse i Norden utgjør en del av de respektive lands samlede presse. Dens formål er å bidra til den samlede informasjonsformidlende og opinionsdannende presse i Norden og å virke som presseorgan for den katolske befolkning.

Videre at den katolske presse på journalistisk basis tar del i de pastorale og apostoliske oppgaver hvis øverste ansvarlige instans er den lokale biskop. De katolske pressefolks oppgave er å vareta den pedagogiske formidling av det annet Vatikankonsils reformprogram, og de ser seg forpliktet av Konsilets målsetninger, bl. a. når det gjelder respekten for friheten og bredden i den indre-kirkelige katolske opinion.

Berlingske Tidende
Grundlagt 1749 af E.H. Berling

DAGENS NYHETER.

Aftenposten

HVERDAG kl. 19.00
POLITIKEN

I ett av de viktigste avsnitt i utkastet slutter så den katolske presse seg prinsipielt til den sedvanlige nordiske presseetikk hvorunder forpliktelsen til en fullstendig, åpen og likevektig informasjon må forutsettes.

Den ansvarshavende redaktør må, etter pressemøtets mening, respektere den objektive sannhetssøkende rapportasjes prinsipper, skjelne tydelig mellom fakta og vurdering og unngå fordekt propaganda. Den mening bladet forfekter skal fremgå klart som en redaksjonell oppfatning både i innhold og form.

En redaktør forutsettes å dele sitt blads katolske grunnsyn, heter det. Men innenfor rammen av dette skal han ha frihet til å hevde sine meninger selv om de i enkelte spørsmål ikke deles av utgiveren. Det er også møtets mening at redaktøren plikter å trekke seg tilbake hvis han kommer i en uløselig konflikt med den lokale biskop.

Disse grunntanker som bygger på gjeldende retningslinjer for forholdet mellom redaktør og utgiver i norsk dagspresse, betyr videre at redaktøren har det personlige ansvar for bladets redaksjonelle innhold. Han må ikke la seg påvirke til å innta meninger som strider mot hans samvittighet og overbevisning. Samtidig har han ledelsen

og ansvaret for sine medarbeideres virksomhet.

Ett punkt til i utkastet kan også nevnes: det er møtets mening at redaksjonen skal bestå av kompetente personer med journalistisk erfaring, mennesker som er seg sitt ansvar over for såvel Kirken som samfunnet fullt bevisst.

På konferansens annen dag, da utkastet til status for katolsk presse i Norden var vedtatt, kom også de tyske deltagere til pressemøtet inn i bildet, og man fikk en interessant meningsutveksling og bred informasjon om felles problemer.

Lørdag morgen, den 19., konsekrete biskop Martensen av København og to av hans prester messen for pressemøtets deltagere. Som en utmerket vert for hele det praktiske arrangement sto Katolsk Ugeblads redaktør Helge Kristensen.

Listen over deltagere så slik ut.

Skandinaviske deltagere:
 Sverige:
 Dr. teol. Herman Seiler, S. J.
 Redaktør fil. lic. Jon Peter Wieselgren.
 Forfatterinnen Gunnell Vallquist.

Norge:
 Pater Hallvard Rieber-Mohn, O. P.
 Redaktør Åge Rønning.

SK PRESSEETIKK

Forskningsstip. Lars Roar Langslet.
Cand. mag. Nils Heyerdahl.

Danmark:

Pater Jens Oluf Lund, O. P.
Redaksjonssekretær Elli Gambell.
Stud. mag. Bernard Eric Jensen,
Journalist Bernhard Andersen.
Pastor, dr. teol. Bjørn Højbo.
Cand. mag. Ellen Nielsen.
Pater Martin Drouzy, O. P.
Pater dr. phil. H. Roos, S. J.
Pater J. Coenen, S. J.
Cand. mag. Jan Pinborg.
Stud. mag. Ibi Werner.
Pater Herman van Schaik, S. J.
Adjunkt Kaspar Kallan.

Cand. mag. J. Nybo Rasmussen.
Redaktør J. Berg.
Redaktør Helge Kristensen.

Tyske deltagere:

Chefredakteur Hubert Butterwegge.
Franz Feemers.
Pastor Dr. Henry Fischer.
Dr. Günter Graf.
Pastor Winfried Henze.
Chefredakteur Dr. Holzapfel.
Friedrich Knipping.
Chefredakteur Dr. Franz Kroos.
H. H. Anton Kötter.
Dr. Hans-Wilhelm Lehmann.
Redakteur Reinhold Lehmann.
Redakteur Wolfgang Lüning.

UKENS NYHETER

En undersøkelse om Spania i tiden etter Konsilet som skulle ha vært offentliggjort i det spanske ikke-kirkelige blad Triunfo kommer i følge «Le Monde» ikke til å bli trykket.

Blant bidragsyterne til undersøkelsen har vært biskop Anoveros Atuan av Cadiz og Ceuta, hjelpebiskopen av Valencia, Moralejo og et stort antall prestere. Bladets redaktør, senor Ezcuna sier i et brev til de som ble intervjuet at «svarene ikke vil bli offentliggjort av grunner som han ikke er herre over.»

..Ifølge «Le Monde» mener journalister i Madrid at Ezcuna har hatt et møte med en utsending fra det departement som overvåker bladvirksomheten og at denne har «overtalt» ham til ikke å offentliggjøre det innkomne materialet fordi departementet ikke var tilfreds med svarene.

Både kardinal König, lederen av Sekretariatet for ikke-troende, og kardinal Marella, leder av Sekretariatet for de ikke-kristne religioner, er bedt av pave Paul VI om også å delta i arbeidet i Kongregasjonen for tros læren.

I et bispedømme i Brasil har de kirkelige myndigheter på grunn av pressemangel gitt en rekke nye oppgaver til ordenssøstrene. De preker, døper, deler ut kommunionen osv.

Vatikanets ukeblad «Osservatore della Domenica» advarte nylig i en

lederartikkel mot den nye tyske nasjonalisme. Bladet gir uttrykk for sin bekymring over situasjonen. Fortidens feil må ikke bli gjentatt i enda større målestokk, heter det.

Det meldes fra Stockholm at en ny katolsk menighet er opprettet i Södertälje. Det er et stigende antall innvandrede katolske industriarbeidere i byen.

De tyske katolikkenes fadderaksjon for Skandinavia som vi hørte om i forbindelse med Ansgarjubileet i fjor, blir fulgt godt opp i Osnabrück bispedømme. Biskop Wittler har opprettet et Ansgarfond og sendt ut et opprop om støtte. Det har kommet allerede inn over 170 000 kroner som skal brukes til hjelp for kirkelige byggeprosjekter og for prestene.

Kardinal Heenan i London har holdt en tale på årsmøtet i Institute of Directors hvor han bl. a. sa at det gamle slagordet «business is business» ikke kan gjelde lenger. Høn understreket nødvendigheten av en ny innstilling i industrien og sa at social rettferdighet, ikke fortjenesten må være hovedmotive for virksomheten. Dette betyr ikke at vi skal late som det er uærlig å ha fortjeneste, sa kardinalen. Hvis det var det, kunne vi like godt nedlegge våre bedrifter og forretninger. Men makt uten ansvar er ett av de største sociale onder.

En
klowns
funder-
inger

Det første året jeg var katolikk, trodde jeg at jeg var meget vis. Og kjapp. De vet hvordan det er, man overvurderer seg selv en smule. Siden får man sitt pass påtegnet, både av venner og av den såkalte moderne verden. Nede på T-banen står det for eksempel et apparat som måler folks reaksjonsevner for en billig penge. Jeg har sett unge og gamle prøve seg, har sett deres fornøyde ansikter når de leste dommen over seg selv. Personlig kviet jeg meg. Jeg har altså en ganske merkelig evne til å få slipset inn i slike nymotens maskiner, til å komme bort i knotter som utløser flom, brannalarmer og slikt. Har hatt flere ubehagelige episoder i årenes løp. En gang skulle jeg betjene meg selv på et helautomatisk spisested i Oslo. Da jeg etter en liten evighet bare hadde fått erobret en flaske brus, mens min følgesvenn Erik Egeland i Morgenbladet hadde tryllet frem frikadeller og sos og alt mulig til seg selv, stakk jeg i skjær fortvilelse hånden gjennom et slags metallgitter — og dro ut regnskapsførerens middag.

Denne gang ventet jeg til alle hadde hoppet på et Grorudtog, la fort penger på automaten, leste bruksanvisningen og trykket på reaksjonsknotten. Det sa pling, pling. En slyngel kikket under armen min på resultatet.

NOE SEN.

Nestsiste plassering i rekken fra Fremragende, Storartet, Supert og nedover. Det var bare en mulighet til, betegnelsen Uheldig?

Men det vanskelige er altså at jeg har vært meget heldig i disse årene.

AGE.

RESPEKT OG FORSTÅELSE

■ Som nevnt i denne spalten forrige gang (St. Olav nr. 22) fikk Arbeiderbladets medarbeider Odd Solumsmoen et kort og greit svar av skuespiller Rolf Sand da han glefset etter de kristne i en bokanmeldelse av «Innvendinger mot katolisismen». Det viser i hvor høy grad Arbeiderbladet som en moderne storavis er rede til å være et forum også for de av sine partifeller som bekjenner seg til den kristne tro, at de gjenga Sands innlegg raskt og godt. Og John B. Johansens tilleggsbemerkninger (15. nov.) understreket det riktige i en slik avispolitikk: det må jo faktisk være også andre foruten Sand og Johansen som gjerne så at det norske sosialdemokrati nå snart lavet en slags «Godesberg-erklæring» i likhet med de tyske sosialdemokrater. Johansens ord er tydelig nok når det gjelder Solumsmoens kronikk i hvert fall:

«Jeg vil først få opplyse at jeg er medlem av Arbeiderpartiet og tilhører den protestantiske kirke. Mitt syn på den katolske kirke er det ikke nødvendig å komme inn på her. Det er iallfall flere ting som binder oss sammen i troen, enn de ting som skiller oss.

Herr Sand sier i sitt innlegg at det må være flere enn han innen arbeiderbevegelsen som er trett av avlegse kampformer som gir uttrykk for halve forståelser, jeg går ut fra at han mener de ting som for mange av oss er kristne verdier, verdier som ikke så få innen arbeiderbevegelsen slutter seg til.

Det er også så riktig når herr Sand sier at det må være mange innen Arbeiderpartiet som reagerer sterkt på disse mer eller mindre negative forståelsepåere som herr Sand sier lukter kristenmannsblod med visse subjektive uttrykksformer.

La oss være enig eller ikke enig, gjerne slåss for våre ideologier, men la oss vise toleranse for den enkeltes livssyn.

Det er sagt ved flere anledninger at det er høyt under taket i vårt parti, la det være slik, og den tendensen det er for flere til å «trække» på enkeltes (manges) trosbekjennelse vil i lengden ikke tjene vår bevegelse.

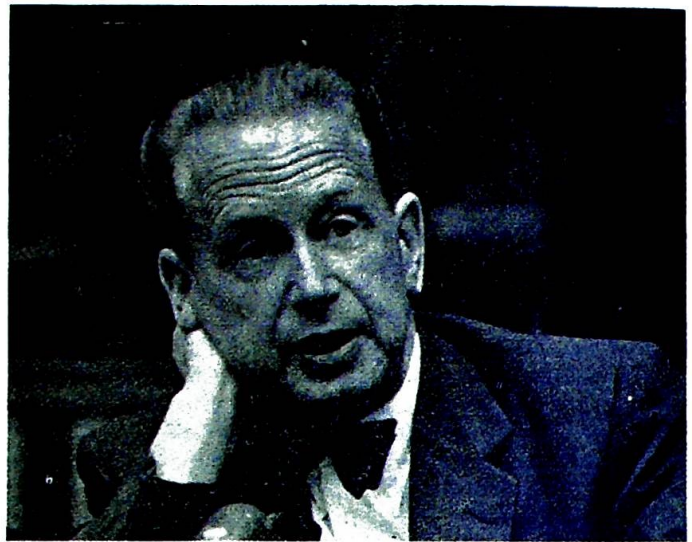
Det er en ærlig sak å gi uttrykk for at man ikke tror, like så vel at det er en ærlig sak å gi uttrykk for at man tror, og for dette skal man respektere hverandre og bli respektert.

Når det gjelder den katolske kirkes stilling i dag, kan det være flere meninger, men likevel ser vi alle med glede den vilje som er til stede, og den tror jeg er oppriktig, til at man kan nå frem til en kristen enhet på tvers av innbyrdes forskjellige organisasjonsformer. En ting er iallfall sikker, at den ideologi som kristendommen står for er vi alle *samlet* om å kjempe for.»

Det er tegn på større forståelse i sosialdemokratiske kretser for kristne idéer — de har ikke avgått ved døden som man engang regnet med da man gikk til storm mot et ofte stivt, engstelig og innelukket borgerskaps utvekster. På den annen side er det, tror undertegnede ihvertfall, en stadig økende forståelse også i katolske kretser verden over for at man ikke står i noen uunngåelig motsetning til arbeider- og fagbevegelsens folk. Det finnes for mange av god vilje på begge sider av de gamle frontlinjer til at man skulle behøve å ignorere hverandre stort lenger.

Efter vår mening er det bare spørsmål om å vise seg mer menneskelig, ha litt større respekt for hverandre og godta at det her faktisk er muligheter for en virkelig samtale.

Solumsmoen har jo bare understreket behovet for en slik dialog også her på berget.

HAMMARSKJØLDS VEI

■ I Aftenpostens kronikk for den 22. november gir forfatteren Sven Stolpe en omtale av en ny bok om det merkelige og fascinerende menneske Dag Hammarskjöld. Det er religionspsykologen Hjalmar Sundén som har skrevet en studie over generalsekretærens meget personlige «Vägmärken». I den forsøker han å danne seg et bilde av FN-lederens indre utvikling, slik vi kan følge den i hans opptegnelser:

«Det som opptar Hammarskjöld er *mennesket* Jesus (ordet Kristus forekommer ikke i hans bok). Han forsøker lenge å «reise sine egne veimerker» — som regel utenfor kirken og dens liturgi. Kirkeårets høytider kan ikke formidle den sanne glede, snarere egger de til motstand. Det er som om hans jeg i det lengste vil hevde seg mot et «overjeg» — bestemt av kristen tradisjon eller av Kristus. Men til slutt opphører hans «forhandlinger med Gud» — for å sitere hans brev til utgiveren Leif Belfrage — i og med bønnes «Allmektige — tilgi!»

Kanskje med utgangspunkt hos Bergson mener Hammarskjöld lenge at Kristi hemmelighet kan søkes i hans menneskelige natur eller simpelthen i de muligheter som til enhver tid står til menneskets forføyning. Egget av mystikere som Eckehart og av Bergsons analyse prøver Hammarskjöld å gå mystikkens vei, og nærme seg Kristus fra andre utgangspunkter enn dogmenes og den rituelle tradisjon. Hans meget om diskuterte utrop «O, Caesarea Filippi» bør forstås som en opplevelse av kontrast mellom «karrièremennesket» Hammarskjöld og mennesket Jesus, som fortalte sine disipler at menneskesønnen skulle lide meget, og at han skulle bli forkastet. . . For Jesus var oppstandelsen bare en uvis mulighet, men fornedringen var sikker nok. Foreløbig er det altså det rent menneskelige aspekt på Jesus som fascinerer Hammarskjöld. Men oppdagelsen av mennesket Jesus inspirerer til en streng bedømmelse av hans eget jeg. Han tegner Jesus på følgende måte: En ung mann, hård i sin livshengivelse, som går mulighetens vei til enden uten å ynke seg selv eller ha behov for medlidenhet. . .» Noen Kristus-identifikasjon er dette ikke, bare en djerv interpretasjon.

Men i årene 1951—57 oppdager Hammarskjöld andre sider av Jesus: Kristus-siden. Han, som tidligere vek tilbake for dogmenes Kristus ser nå at «muren har aldri eksistert, at «det ufattelige» er her og dette, ikke et annet». Sin nye tro, som ifølge han selv er identisk med dogmenes — uttrykker han med Johannes av Korset: «Tro er Guds forening med sjelen — i en mørk natt». Derimot nøler han i det lengste med å akseptere tanken på Kristus som «Guds offerlam» . . .

Kanskje kan man med Sundén si at inkarnasjonen ikke skjedde med barnet i krybben, ikke da Den hellige ånd senket seg over den dømte i en dues skikkelse, men da Jesus ved Caesarea Filippi fritt valgte å fortsette sin vandring mot Jerusalem, mot fornedrelse og død.

Dette er en dristig, men kanskje riktig tolkning. Viktig er også Sundéns påvisning av at Hammarskjöld ikke har skrevet en bok om seg selv, men har fremlagt en rekke bevis for Guds virkelighet, slik den skritt for skritt er oppdaget og opplevet av en først motstrebende, alltid lojalt lyttende, til slutt helt overbevist disippel.»

Broder Andreas.

FRANSISKUSHJELPENS JULAFTEN PÅ POLITISTASJONEN

Det er mennesker som direkte gir av sin «juletid» og «julefred» for å gjøre en innsats for andre: i år holder Fransiskushjelpens frivillige middag og høytid for uteliggere på Grønland politistasjon julaften og 1. dag. Stasjonen har igjen stilt rom og celler til disposisjon.

For å make arrangementet retter Fransiskushjelpen en inntrengende oppfordring til «St. Olav»s lesere og venner om støtte.

— Vi trenger 70 julepakker, forteller Brita Paus. — Bidrag i form av penger mottas med takk, vi trenger hjelp til å dekke utgiftene til julemiddagen og andre ting.

(Fransiskushjelpens nye adresse er som mange vet: Enerhauggaten 4, telefon 68 08 68. Kontoret har vakt alle dager fra kl. 11—13, lørdager unntatt.)

— Tilstelningen kommende julehelg skjer i samarbeide med pater Arnos Kameratklubb. — Vi spiser middag sammen med de som tyr inn til oss på stasjonen, holder julekveld sammen med dem og sørger for at de får en seng å sove i etterpå.

— Vi må sørge for vakt og hjelp til dette arrangementet fra kl. 16 julaften til kl. 9 første juledags morgen, dessuten fra kl. 16 første juledag til kl. 9 annen juledags morgen. Vi har allerede delt opp vaktene, og det skal være både kvinner og menn med som hjelpere. Vi har fått god tilslutning av mennesker som vil ta av sin «juletid» for

Fru Brita Paus

å gjøre denne innsatsen. Også et par ordenssøstre blir med på nattevaktene.

— Personalproblemet er altså på det nærmeste løst, fortsetter hun. — Men skal vi klare å lage en riktig fin jul for disse ukjente vennene våre, må vi ty til «St. Olav»s lesere for å få hjelp og støtte med pakker og utgifter.

Vi lar henstillingen gå videre — med en varm anbefaling.

— g.

EN «DRØM» OM HARLEM

Claude Brown: Drømmen om Harlem.
Dreyer.

Hvis De vil riste i den julebordsspisende, tilfredse og ofte farlig selvopptatte verden vi befinner oss i desember 1966 — så forsøk å spre denne boken. Det er på ingen måte noen stor diktning, det er ikke diktning i det hele tatt. Men den vil likevel skake en god del av oss i vårt indre, gjøre oss kvalme, deprimerede, fortvilede og til slutt kanskje klokere.

At vi trenger et slikt sjokk, er jeg ikke i tvil om.

Claude Browns «Drømmen om Harlem» er et stykke virkelighet så nakent og sårt, på samme tid så steinhardt og nådeløst, at det for lange tider vil rive leseren ut av eventuelle romantiske forestillinger om denne bydelen i New York.

Brown skildrer sin oppvekst og ungdom i Harlem i 1940- og 1950-årene. Endefrem forteller han hvorledes han som 9-års guttunge ble medlem av en bande som var beryktet for sine rå og brutale gateslagsmål, og av dens spesielle tyvegjeng. Han åpner beretningen med å fortelle hvorledes han som 13-åring ligger blødende på fortauet etter et skuddsår, og vi følger ham på hans vei gjennom Harlems gater og inn i hjemmene, barene, spillebulene, kirkene og bordellene.

Hvordan har et ungt menneske kunnet slippe helskinnet ut av dette helvete av forbrytelse, last og djevleskap?

(Forts. side 364)

ALLE SØSTRE ER MEDAN

Pater Albert Raulin, Dominikanernes nye prior ble i november også utnevnt til biskopelig vikar for ordenssøstrene i Oslo Katolske Bispedømme. I følge retningslinjene for hans utnevning, skal han som biskopens vikar først og fremst stille seg til disposisjon for søstrene om de ønsker råd av teologisk, pastoral, åndelig eller kirkerettslig karakter. Det gjelder her både de alminnelige søstre og forstanderinnene. Han skal bistå biskopen med å utøve dennes myndighet over ordenssøstrene og deres kommuniteter i bispedømmet og ha som en hovedoppgave å fremme søstrenes utdanning og samarbeidet mellom de forskjellige kongregasjoner.

Som biskopelig vikar er han direkte ansvarlig overfor biskopen. Det nevnes også i hans oppdrag at «det er ordenssamfunnene selv som har den viktigste rolle når det gjelder ordenslivets fornyelse og tilpasning.» Vatikan-konsilets beslutninger må også her føre til åndelig fornyelse og ajourføring.

I en samtale med «St. Olav» om sine nye oppgaver, sier pater Raulin bl. a.:

— Klosterlivet er direkte engasjert i den veldige fornyelsesprosess som nå foregår i Kirken. I Kirken er klostervivet alltid et barometer, forandringer gir sterkere utslag nettopp hos de som har viet hele sitt liv i Guds tjeneste.

— Egentlig skal ordenssamfunnene være den *smidigste* del av Kirkens organisasjon, fortsetter han. — Derfor er det noe galt ved selve klostervivet når legfolket i sitt religiøse liv legger for dagen større smidighet enn ordensfolk.

— Ordensfolket har alltid vært for-troppen i de store fornyelsesprosesser i Kirken. Det er ikke anderledes denne gang.

TRE PUNKTER

Pater Raulin understreker den sjelden store rolle ordnene spiller i vårt bispedømme. Halvparten av prestene er ordensprester, men først og fremst har vi mange søstre. Han fremhever tre ting:

— Søstrene står selv, i høyere grad enn før, for sin fornyelse. Som biskopens vikar skal jeg på ingen måte være en overformynder.

— Søstrenes videre utdanning betyr ikke faglig opplæring som lærinner, sykepleiersker eller barnehavelærinner. På disse feltene har søstrene av eget initiativ fulgt utmerket med. Utdannelsen her betyr mye mer, en

personlig utvikling av deres religiøse liv og deres religiøse kunnskaper, øket kjennskap til verdens liv, til Kirken osv.

— De nye erfaringer kan bare oppnås ved en viss omlegning av den in-

ATHENAGORAS OM KRISTEN ENHET

Patriarken Athenagoras har i et intervju i Istanbul uttalt at en gjenforening mellom den østlige ortodokse kirke og den romersk-katolske kirke vil komme i stand i en overskuelig fremtid.

Patriarken som nå er 81 år gammel planlegger å besøke pave Paul VI i Rom i 1967.

— Vi vil fortsette de fortrolige samtaler vi hadde i Jerusalem under pavens besøk der, sa han.

Athenagoras fremhevet at dagens viktigste ekumeniske oppgave for de kristne ledere er å overbevise sine tilhengere om at de alle tilhører den samme kirke.

SVARLIGE

dre struktur. Vi får ikke lenger klostre med en priorinne og en flokk søstre som følger direktiver. De har alle ett eller annet ansvar i vår fornyelse, man må bl. a. legge stor vekt på gruppearbeider i klostrene. Vi har samlet store menneskelige rikdommer i våre klostre, det er bare det at det av og til har skortet på aktivisering av disse menneskelige gaver.

— Søsterseminarene er et første ledd i hele dette arbeidet med videreutdannelse.

SAMARBEIDET

Om samarbeidet mellom kongregasjonene sier den biskopelige vikar bl. a.

— Det har faktisk ikke vært noe organ for et samarbeide før. Her skal jeg forsøke å fremme enhver form for samarbeide, mellom ordenssamfunnene og mellom søstre, prester og legfolk.

— Søstrene har jo allerede ganske lenge hatt en representant i Legmannsrådet — på det lokale plan blir

spørsmålet om et nært samarbeid med legfolk aktuelt når planer om faste, organiserte menighetsråd kan virkeliggjøres.

— Søstrene viser seg ellers å være uhyre interessert i en mer individuell kontakt med de enkelte legfolk. Tendensen går i retning av at søstre ikke skal ha noen privilegert stilling fordi de er søstre. På skole eller sykehus vil sikkert etter hvert søstre og legfolk få ledende stillinger etter kvalifikasjoner, det øker også kontakten.

APPELL FRA USA'S KATOLSKE BISKOPER

De katolske biskoper i De forente stater har sendt ut en appell til kristne, jøder og «alle av god vilje» om å samarbeide i kampen mot rasediskriminering og fattigdom.

Hierarkiet understreker spesielt betydningen av såkalt «open housing» med like rettigheter for alle uansett rase, tro eller farve. Henstillingen ble vedtatt av den nasjonale biskopkonferansen.

NYE BØKER

St. Olavs redaksjon har de siste ukene bl. a. mottatt følgende bøker:

PETER SCHINDLERS «FILIP NERI OG ROMS REFORMATION» — den vil bli nærmere omtalt i nr. 1, 67.

ANDREIJ SINJAVSKIJ: «PASTERNAKS POESI», utkommet i serien «Cappelens upopulære skrifter».

JOHANNES JØRGENSEN: «De LANGE VANDRINGER», Gyldendal, København.

«TARNET» — redigert av Johannes Jørgensen med bl. a. Sophus Claussen og Viggo Stunkenberg som bidragsytere. Det er en antologi av essays, fortellinger og dikt fra nittiårenes kjente tidsskrift ved CARL BERGSTRØM-NIELSEN, Gyldendal, København.

ERICH FROMMS «OM KJÆRLIGHET» — Perspektivbøkene, Dreyer.

JANHEINZ JAHN: MUNTU — MOT EN NY AFRIKANSK KULTUR — Perspektivbøkene, Dreyer.

GORDON W. ALLPORT: «PERSONLIGHETEN — HVORDAN FORMES DEN?» — Perspektivbøkene, Dreyer.

Takksigelsesbønn

Takk o Gud
for gledens rolige flamme
som bærer dagens byrde
i sitt skjød.
Takk o Gud
for lykkens dirrende bue
som spenner sinnet
mot Ditt skaperverk.
Takk o Gud
for smertens brennende brodd
som luterer sjelens
luende dyp.
Takk o Gud
for sorgens stille tårer
som åpner oss for Deg
slik blomsten foldes ut
mot dag...

Mutt Aiello.

100 ÅRS-JUBILEUM

Elisabethsøstrene har 100 års jubileum i Sverige. I anledningen jubileet feiret den apostoliske delegat i Norden, erkebiskop Bruno Heim en pontifikalmesse i St. Erikskirken i Stockholm på festdagen for den hellige Elisabeth. I en preken takket biskop John Taylor søstrene for deres arbeide i den svenske diaspora. Omkring 60 av «de grå søstre» arbeider i Stockholm, Gävle, Norrköping og Malmö i sykepleie og sognearbeide.

TIL VÅRE ABONNENTER

Efter i årtier å ha verget seg energisk mot inflasjon, prisspiraler og all slags utgifter i bladyrket, er det fra årsskiftet nødvendig for bispedømmet å heve prisen på «St. Olav». Prisen for et årsabonnement heves fra kr. 20 til kr. 25 (se annonse i dagens nummer). Utgifter til papir, trykning, klisjeer osv. gir oss faktisk ingen mulighet lenger til å holde en «førkrigspris». Vi håper og tror at våre lesere og venner vil forstå dette skritt og regne også den nye pris som et rimelig utlegg for fireogtyve numre av vårt katolske blad.

Red.

ST. OLAVS JULENUMMER

Julenummeret leveres fra trykkeriet omtrent samtidig med dette nummer av bladet. Kontakt søstrene eller sognepresten i Deres menighet hvis De vil sikre Dem eksemplarer. Våre faste abonnenter får julenummeret tilsendt på vanlig måte noe senere.

GUD FRIGJØR OSS

AV ANDRE BRIEN

Dersom dere blir i mitt ord, sier Jesus, da er dere i sannhet mine disipler, og dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere. (Joh. 8, 31.)

Hva betyr disse ord? — Vi er ikke slaver, vil noen si. Vi lever da i et demokratisk samfunn, vi er våre egne herrer, går hvor vi vil og sier det vi tenker. Vi trenger ingen frigjøring.

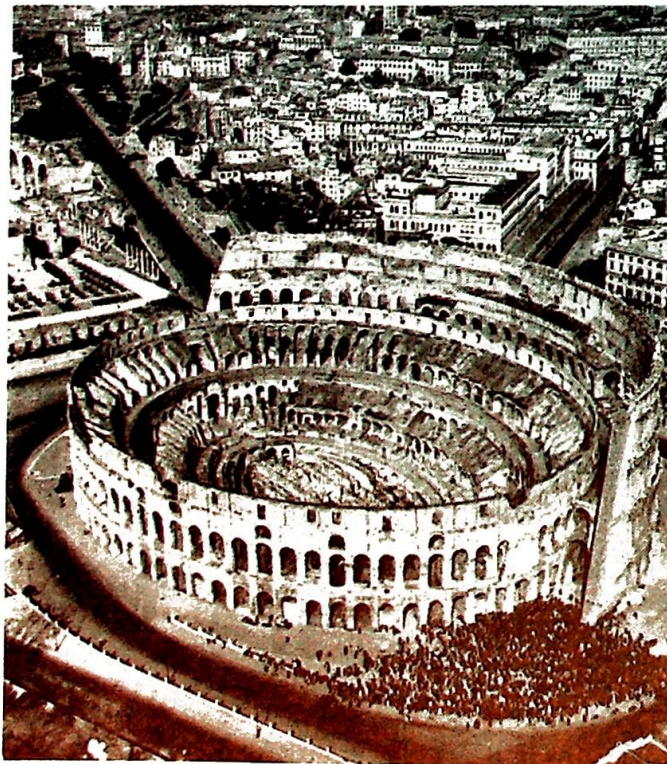
Andre føler det anderledes, de lever under tvang, de trelles for sitt brød, de kjenner seg ufri i hele sin sosiale situasjon. Men de ser heller ikke hva religionen kan gjøre for det. Det er gjennom sosial kamp og politikk, ikke gjennom bønn de mener å kunne frigjøre seg.

Andre igjen sier: Det er Kirken selv som fratar meg friheten. Den binder meg fast i et nett av bud og forbud og vaner som jeg underkaster meg av en slags frykt: dette er ikke frihet.

Så har da de første følelsen å være frie uten videre og av ikke å trenge noen hjelp, mens de andre føler seg tynget, men uten å se hva det kristne liv kunne bringe dem.

Men Kristus sier: «Dersom dere blir i mitt ord, skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.» Han viser oss at vi uten å vite det, er offer for et onde som er enda dypere enn urettferdige sosiale kår. Dette onde heter hjertets forherdelse, jo mer det herjer i oss desto mindre vet vi det — fordi det blinder.

Intet er mer forstemmende enn selvgodhet og selvtilfredshet. «Du sier: Jeg er rik og har overflod og fattes intet, og du vet ikke at du er ussel og ynkelig og fattig

Den kristne frihet har ofte vært kjøpt dyrt.

og blind og naken», sier Jesus. Og til noen av sine tilhørere slenger han rett ut: «Sannelig sier jeg dere at toldere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere fordi de trodde, mens dere, enda dere så det, angret ikke, så dere kunne tro.» De fariseere som Jesus så ofte hudflenger var sikkert ofte utmerkede mennesker: de var glade i penger men stjal dog ikke, de foraktet de små, men forgrep seg ikke på dem, det hendte de sendte bort sine hustruer, men de levde et anstendig liv. De lignet faktisk ikke så lite oss selv... Men Jesus sa til dem: «Hyklere, dere ligner kalkede graver, som utvendig er fagre å se til, men innvendig er fulle av dødningeben og all urenhet. Således synes dere også rettferdige for menneskene, men innvendig er dere fulle av hykleri og urettferdighet.» (Mat. 23, 27.)

Vi må ofte minnes disse strenge ord og spørre om ikke de rammer oss, om ikke også «denne verdens Fyrste» holder oss fangne på samme måte som han gjorde det med fariseerne på Kristi tid.

Det hårde og lukkede hjerte kjennetegnes ved gledesløsheten, ufølsomheten overfor andre, hatet. De mennesker som lukker seg for Gud og stenger seg inn i selvtilfredshet er gledesløse på bunnen; de er alltid redde for at verden ikke skal verdsette dem nok. De er hårde fordi de ikke setter seg inn i andres sorger; de er ensomme fordi de er ute av stand til å elske for godt; de slår over i hat og er uforsonlige mot dem som står i veien for dem.

Dette er det onde som vi nesten alltid bærer i vårt hjerte uten å være klar over det. Kristus alene kan fri oss fra dette onde for han alene kan gi oss et nytt hjerte. «Dersom dere blir i mitt ord skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.»

Kristus frigjør oss først ved å tvinge det onde til å kaste masken. Den som står overfor Kristus og hører hans ord kan ikke bli likegyldig. Han må følge ham eller forkaste ham, elske ham eller hate ham. Visst gis det utallige mennesker som den religiøse realitet lar uberørt, som hverken føler avsky eller draging. Som oftest er det fordi de aldri har møtt noen levende kristne på sin vei og fordi Guds ord ikke er nådd frem til dem. Hadde de en eller annen gang i sitt liv virkelig stått overfor Kristus kunne de ikke ha stått likegyldige, de hadde måttet ta parti og avsløre det de hadde på sjelens bunn: hat eller kjærlighet, tro eller fornektelse.

I hans jordiske dager opptrådte Jesus som et motsigelsens tegn. Det var de som fulgte ham og ga sitt liv til ham og det var de som ville drepe ham. Stilt overfor ham kunne gode og skikkelige fariseere plutselig kjenne hatets makt som rørte seg i deres hjerter, og veien ble fort tilbakelagt som gikk fra noen sure ondskapsfulle spørsmål til sammensvergelsen. Det gode jevne folk hadde likt Jesus og var kommet til ham for å se hans mirakler, men fariseerne ovet press på dem. Det tok ikke lang tid før mengden også ropte: «Ikke ham, men Barrabas!»

Ved sitt blotte nærvær tvang Jesus frem all synd som sov i menneskenes hjerter, tvang den til å komme ut av

(Forts. side 364)

HANS NIELSEN HAUGE PÅ NY

Sverre Norborg: Hans Nielsen Hauge.
Cappelens forlag, Oslo 1966.

Det er en fengslende og velskrevet bok dr. Sverre Norborg har gitt oss med dette første bind av sitt verk om Hans Nielsen Hauge. Blant de mange betingelser Norborg hadde for å gi seg i kast med å skrive en ny Hauge-biografi bør kanskje også nevnes at den måtte bli til langt borte fra hjemlandet. En slik avstand kan gi det perspektiv som fremmer en større oversikt og bringer frem i lyset nye synspunkter. Til dette kommer så den økede kjærlighet til land og folk som ofte er en frukt av et lengere fravær fra den hjemlige jord. Norborgs bok er i så henseende ikke bare en kjærlighetserklæring til den mann han skriver om, men også til det folk han er runnet av. Hele Norge fanger Norborg inn i sitt blikk når han om Hauge sier at «han kjente høstregnet på Jæren, groværet i Smålenene, høstfarvene langs Mjøsa, solsommeren i Sognefjorden, Hardangerviddas hvite ensomhet, og bar på tuse nsynsbilder av landet i sitt klare minne». Derfor er denne boken om en av de største religiøse skikkelser Norge har fostret, samtidig en bok om det norske folk og dets religiøse grunnholdning. Ingen som vil forstå hva kristendommen har betydd for brede lag av vårt folk like opp til vår tid — da meget holder på å forandres — kan komme utenom Huges skikkelse slik han stiger levende frem av Norborgs både grundige og beåndede skildring av ham.

Det ikke minst verdifulle ved Norborgs behandling av Huges liv og personlighet er den nøkterne realisme som preger den. Det er ingen rosemaling vi blir stillet overfor, men en redelig fremstilling både av Huges storhet og begrensning. På en overbevisende måte får han frem hvordan denne ildfulle Kristus-forkynner samtidig var besjelet av almuemannens ubendige vilje til oppdrift, slik at legpredikanten fra Tune endte som kjøpmann i Bergen. I virkeligheten var Hauge, sier Norborg, en ekte, pågangsfrisk sønn av opplysningstiden. Det er således en på mange måter «avmytologisert» Hans Nielsen Hauge vi lærer å kjenne i denne bok. Norborg har heller ikke veket tilbake fra å gjøre bruk av dybdepsykologiske synspunkter i sin analyse av Huges sammensatte sinn, og mener at meget taler for at han var en manisk-depressiv natur. På denne måten angår Hauge oss meget mer enn om han bare ble fremstilt som den store kristne folkeleder uten menneskelige svakheter.

Av betydning for forståelsen av Hauge er det også å få innblikk i hvordan fengslingen av ham i 1804 brøt hans liv i stykker, slik at vi nå mer enn før må skjelve mellom den yngre og den eldre Hauge. Dette har også satt sitt preg på den religiøse folkebevegelse som Hauge ble opphavsmann til, slik at vi må regne med to Haugebevegelser: den radikale, opprinnelige Hauge-vekkelse og den senere reviderte, kirkelig orienterte haugianisme. Det er ikke

Denne boken anmeldes av pater Finn D. Thorn.

minst slike synsmåter som gjør lesningen av boken så instruktiv for forståelsen av strømningene i norsk kirke- og kristenliv siden Huges dager.

En spesiell interesse for katolske lesere har denne Hauge-biografi ved det lys den kaster over berøringspunkter i Huges liv med katolsk kristendom. En viktig rolle i Huges religiøse utvikling spiller her hans lesning av middelalderskriftet «Taulers omvendelsehistorie». I tilknytning til tidligere forskere gjør Norborg rede for skrif-tets historiske bakgrunn — bl. a. at det ikke er skrevet av dominikanermunken Johannes Tauler — og viser hvor sterkt det har påvirket Huges kristensyn og forkynnerkall. Interessant er det også å se hvordan Hauge bevisst valgte sølibatet som den livsform han fant best forenlig med den gjerning han så seg kallet til. Dette hindret ikke Hauge i senere år, da hele hans livssituasjon var forandret etter fengselsoppholdet, å få sitt eget hjem, et hjem som under Huges siste år ble det åndelige sentrum for den senere haugianisme.

Norborg slutter sin bok med dette historiske utsyn: «Ser vi ut over det norske folks rike og skiftende historie, stiger det frem en annen høvding som i mangt minner om den lidenskapelige folkevekker fra Tune sogn: Ved siden av kong Sverre er vel det kristne maktmenneske Hans Nielsen Hauge den mest usannsynlige skikkelse i vår

(Forts. side 364)

ALLE ABONNEMENT

på innen- og utenlandske blader fortsetter i 1967
såfremt vi ikke får oppsigelse innen 15.12.66.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

VI HAR ÅPENT FØR JUL:

Fra og med torsdag 15. desbr. kl. 9—18. Julaften til kl. 14.

KJØP JULEGAVENE HOS OSS!

Bøker, julekrybber, grammofonplater etc. Et stort utvalg av vakre julekort — alle med julemotiver. Kunstkalendere. Lys.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

Tlf. 42 31 70

JULEROSEN

AV JOHANNES JØRGENSEN

Barn Jesus, jeg vil bringe deg en blomst.

Men ikke rosen. . . Akk, det duftet roser
så mang en duggvåt sommermorgenstund
det duftet roser i min moders have.

De roser døde med min redde ungdom.
De siste blomster på to fjerne graver.

Barn Jesus, jeg vil skjenke deg en blomst.

Men ikke liljen. . . Akk, den hvite lilje
som ånder søtt og tungt når torden truer,
når i august de sorte netter luer
av tause lyn som smelter sinn og vilje.

Barn Jesus, jeg vil skjenke deg en blomst.

Men ei septembers duggete reseda
rundt hvem de siste gyldne bier summer.
Dens duft er altfor god og ren til meg. . .
Jeg senker blikket, sørger og forstummer.

Barn Jesus, jeg vil skjenke deg en blomst

og våger kun å velge årets siste,
den hvite, bleke, født av natt og sne.

Jeg bryter nølende de skjøre kvister
og samler med dem all mitt hjertes ve.
Så må det bære, eller det må breste,

om du vil nådig til min gave se.

EN «DRØM» —

(Forts. fra side 359)

Hvordan har han klart å bevare sin menneskelighet og sin selvaktelse i den grad at han uten å fornekte sitt miljø har kunnet utvikle seg til en ansvarsbevisst og målbevisst mann? En bølge av gangsterformat forvandler seg for øynene på oss til et menneske med dyp og ekte medfølelse med sitt folk, med barna og de unge, med småhåndverkere, narkotikahandlere, prostituerte, — hele den brokede menneskevrimmel som bruser gjennom Harlems gater og fyller dem med sin voldsomme vitalitet. Han gjengir deres sprog, deres vitser, deres kynisme og deres følsomhet og fører oss rett inn i en verden hinsides all borgerlig anstendighet og orden. Uten bitterhet, uten selvmedlidenhet.

LITTERATURPRISER

Det såkalte «Lilla Nobelpriset» i Sverige på 25 000 sv. kroner som hvert år deles ut gikk denne gang til forfatteren Lars Ahlin, kjent i Norge bl. a. for sin store roman «Natt i markedstellet». Ahlin har i flere år arbeidet med en eksperimentroman som kommer våren 1967.

Forfatterinnen og journalisten Gunnel Vallquist har fått svenske foreleggeres pris på 3000 sv. kroner i høst for sitt fremragende oversettelsesarbeide med Proust.

Det er riktig tenkt av Dreyers forlag å legge denne boken på julebordet i år. Noen får kanskje fettflekker på den, andre vil forstå mer om det underlige som kalles menneskers avhengighet og ansvar for hverandre.

Å. R.

HANS NIELSEN HAUGE —

(Forts. fra side 363)

saga.» Disse ord peker igjen hen mot dette at vi i denne bok står overfor et verk som fører oss inn i et av de merkeligste frembrudd av dype og grunnleggende religiøse krefter i det norske folks liv. Det er derfor en stor og rik gave Sverre Norborg har sendt hjem til oss fra sin utlendighet. Som takk fortjener han at dette blir en folkebok.

Og med spenning venter vi på neste bind.

Finn D. Thorn.

GUD FRIGJØR —

(Forts. fra side 362)

sitt skjul og til å avsløre sin morderlyst. Så snart vi stiller oss for alvor i hans nærvær, setter Kristus oss i en krise som tvinger oss ut av vår likegyldighet — så vi blir troende eller vantro.

Er det for å fordømme oss? Nei, det er for å frelse oss. Etter å ha utløst sine fienders ondskap trygler han sin Fader: «Forlat dem, de vet ikke hva de gjør.» Jesus oppslukte døden i seieren, sier Paulus. Han beseiret hatet med kjærligheten. De mennesker som hånte ham ved korset var egentlig i dødens vold; alt det som utgjør sjelens dypeste liv: evnen til å forstå andre, lengselen etter Gud, selvoppofrelsen, bønner, alt dette var slukket i dem og hatets ild fortærte dem.

Kristus lot seg ikke smitte av dette onde. Han lot seg ikke friste til å forakte menneskene; han forble trofast og fullførte til enden det verket som Faderen hadde satt ham til. Etter å ha fullbyrdet alt, steg han seierrik ut av graven, i spissen for en fornyet menneskehet hvis lemmer er forenet i kjærligheten. Ved sin lydighet og sitt offer gjenskapte han menneskets hjerte.

Veien til friheten går gjennom Kristus. «Omvend dere og gjør bot, for Himmelriket er der.» Vi må forlate vår selvgodhet og vår forakt og, som barn, følge Kristus. Vi må tre inn i hans liv. Kirken åpner døren for oss: det er sakramentene. Vi må ta imot Kristus så han kan frigjøre oss og gi oss et nytt hjerte. Da skal vi, i det klar-syn og den fred Gud gir, kunne ta opp de sosiale og politiske problemer og kreve at samfunnet må hos ethvert menneske anerkjenne Guds barns verdighet. Da vil vi også se på selve Kirken med nye øyne, vi vil ikke lenger stirre oss blinde på dens forskrifter og forbud, vi vil frem til den Kristus den gir oss og som bringer oss frihet.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag fra kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

MARIKONGREGASJONEN, Oslo

Søndag 4. desember:

RETRETT.

Leder: Sokneprest F. J. Fishedick.

Messe i St. Olav kirke kl. 9.00.

Deretter foredrag i foreningslokalet.

Avslutningsandakt i St. Josephs kapell.

Interesserte damer er velkomne.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo. - Tlf. 41 04 41.

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

Boken om Paulus

Jean Paillard:

Närmare Paulus. Del I.

Natur och Kultur.

Stockholm.

Pater Jean Paillard har forlenget vunnet seg et navn i Skandinavia gjennom sin bok «fyra evangelister, fyra världar». Nå kommer — meget lenge efter — det bindet som skulle danne pendanten til det første, boken om Paulus.

Det skal straks sies at forventningene ikke er blitt skuffet. Ikke desto mindre er det blitt et helt annet slags verk enn det tidligere. Det fremgår allerede av størrelsen: 388 sider, og enda dreier det seg kun om første del. Men når vi begynner å lese forstår vi at det måtte bli slik. Pau-

lus selv er en så sammensatt natur, hans kulturbakgrunn så mangfoldig, hans eget liv så beveget og hans budskap så rikt at en fremstilling som vil øve disse rettferdighet, må nødvendigvis anta betydelige dimensjoner.

I motsetning til evangeliene objektive fortellerstil, fremstår Paulus i sitt liv og i sin forkynnelse, som apostelen. Han stiger liksom ut av bibelens ramme og tiltaler tilskueren. Han engasjerer oss, så vi ennå i dag, overfor ham som overfor ingen annen av tiden, tvinges til å reagere for eller imot. Ingen er blitt mer subjektivt og partisk bedømt enn Paulus. Nietzsche ser i ham en personlig fiende og en menneskehetens ødelegger som må polemiseres til taushet. — Fordelen ved slike hatske angrep er imidlertid at de ihvertfall behandler Paulus som en levende og ikke som en forlenget hensovte person, mens ulempen ved mange velintensjonerte og samvittighetsfulle analyser av Paulus verk er at de resulterer i det motsatte; de gjør Paulus kjedelig og fjern og nokså uvedkommende for oss.

Pater Paillard vet at den eneste måte å formidle Paulus så vi virkelig kan forstå ham, er ved å la oss møte ham slik de første kristne opplevet ham — som apostelen og forkynneren av Kristi oppstandelse. Først da fremstår den indre sammenheng mellom hans liv og hans rike budskap. Går ikke veien om denne «engasjerende» opplevelse av Paulus, vil det alltid mangle noe vesentlig i vår forståelse. — Det er sikkert grunnen til at forfatteren i sitt første kapittel, «Kontakt», har valgt å la leseren konfronteres med Paulus direkte i en «jeg-du»-samtale og at han også senere igjennom boken, ofte vender tilbake til denne umiddelbare tiltaleformen.

Skal vi ha mulighet til å oppleve Paulus som de første kristne, kreves det imidlertid — ikke en avmytologisering av Paulus — men en innlevelse fra vår side i den tids forhold og tankebakgrunn. Pater Paillard begynner med å undersøke en for en de forskjellige momenter som idag virker hindrende på vår forståelse av Paulus: — forskyvnings i sprogbruk, faren ved «historicisme», vanskeligheten ved å se forkynnelsen som en helhet. Derefter går forfatteren over til å beskrive de positive forutsetninger for Paulus verk og

(Forts. n. side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammerfest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Trondheim
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

Kontingenten til St. Olav

bes vennligst betalt i januar. Et innbetalingskort blir vedlagt nr. 1 til villig avbenyttelse.

Kontingenten for 1967 blir
innl. kr. 25.—, utl. kr. 30.—.

ST. OLAV's eksp., Akersv. 5, Oslo 1

kommer da inn på spørsmål som verdien av de historiske utsagn om apostelen og urkirken, skriftenes ekthet og deres kronologi, Paulus forhold til oldtidens samfunn og kultur. Særlig interessant er sammenligningen med den samtidige filosof Seneca, der forfatteren meget godt markerer likheten i det moralske budskapet og den avgjørende forskjell som allikevel består mellom den kristne forkynner og stoikeren.

Samfunnsanalysen gir pater Paillard anledning til å berøre mange problemer som engasjerer oss sterkt idag, samtidig som han på en helt organisk måte plasserer Paulus synspunkter og hele hans rike tematikk i forhold til disse. Slik nevnes den kristne enhet og universalisme apropos spørsmålet slave og fri og raseskille. Ekteskapet, kvinnens stilling i samfunnet og i Kirken (skal kvinnen tale i forsamlingen?) gir utgangspunkt til å utdype Paulus lære om «kjødet» og den kristne kjærlighet, mens forholdet til staten og til øvrigheten fører til omtale av Kristus som de troendes eneste Herre og Frelser.

I bokens siste del «Har jeg ikke sett Jesus» møter vi Paulus som Kristusforkynneren. Det er høydepunktet i boken. Forfatteren skjuler ikke sin apologetiske hensikt. Han vil at vi av i dag, som de første kristne, skal få oppleve Paulus som omvenderen, «drevet av Kristi kjærlighet». Det er vår «visdom» og ikke bare korinternes og atenernes, som stilles opp mot «korsets dårskap». Det er for oss apostelen forkynner «kerygma», det sentrale kristne budskap om Kristi oppstandelse og kallet til et nytt liv. Og det er i lys av denne forkynnelse at vi oppfordres til forlate «det gamle mennesket» og leve i Ånden som Guds barn i hans lys, til vår glede. — Forfatteren er meget dristig. Større

motsetning til den gjengse kjølig-viten-skapelige betraktningemetode kan vanskelig tenkes. Men det er også den eneste måte å føre oss «nærmere Paulus» på. Vi kan ikke kjenne apostelen om vi ikke også er villig til å la oss gripe av ham. D.

ET 50 ÅRS MINNE

Det er i år 50 år siden presten og eneboeren Charles de Foucauld døde.

Han ble myrdet i Nord-Afrika, men hans liv har gitt inspirasjon til en rekke menn og kvinner som i dag følger hans eksempel.

Her i Norge (Oslo og Hammerfest) har vi Jesu Små Søstre som hører til disse etterfølgere av Charles de Foucauld.

LESERNE SKRIVER

Hr. redaktør,

Martin Drouzy er en mand med sportsånd. Han kan ikke blot tåle, at man siger ham imod — han tager endog et eventuelt nederlag med et smil!

Derfor tør jeg godt sige det: Jeg er aldeles uenig med ham i hans bedømmelse af Edward Albee's skuespil »Lille Alice»: »Champagne eller coca cola?»

Drouzy oppfattet stykket som et angreb

på den katolske kirke — og et angreb efter velkendt gammeldags mønster, der ikke fortjener at blive taget alvorligt.

At stykket angriber den *katolske* kirke, er jeg ikke så sikker på. Jeg tror, at kardinalen i stykket repræsenterer enhver institutionel religion — og ikke specielt den katolske. Alle kirkesamfund burde føle sig truffet. I hvert fald hvis den anden halvdel af Drouzy's opfattelse er rigtig: at det overhovedet drejer sig om et *angreb*. Det tror jeg nemlig heller ikke, det gør. Albee *viser* blot en uhyggelig side af virkeligheden og lader tilskueren selv om bedømmelsen.

Hovedpersonen er efter min mening ikke Alice — som titlen kunne forlede os til at tro — men lægbroderen Julian. Broder Julian er — i modsætning til stykkets øvrige 4 personer — et troskyldigt menneske, der med liv og sjæl går ind for den opgave hans overordnede stiller ham. Han er ukompliceret, kender ikke til forestillelse; han er en dårlig diplomat — list og snuheit ligger ham fjernt. For ham er livet ligetil: tingene selv og vor opfattelse af tingene er for ham identiske. Når der opstår en spaltning mellem virkeligheden og hans tanker om virkeligheden — bliver han syg. Det giver sig i stykket udslag i, at broder Julian i en seksårig periode i sit tidligere liv har været indlagt på en nerveklinikk, fordi han ikke længere kunne tro på Gud, dvs. ikke længere kunne forene de begreber, man havde bibragt ham om Gud, med Guds virkelighed. Når broder Julian i en fortrolig samtale med Miss Alice gør denne tilståelse, stiller hun ham følgende spørgsmål: Er du sikker på, at din tilstand på nerveanstalten dengang ikke var, *hvad vi andre kalder for normal?*

De seks år spiller en vigtig rolle i styk-

KRISTIANSAND S.

DET LIGGER I NAVNET
TAPET FÅR DE HOS

TAPET OG KUNST

Tollbodgt. 15 a - Tlf. 23 930

ARENDAL

OLAV SLAATTENE

Blomsterforretning. Begravelsesbyrå

Tlf. 21 958
Havstad, Arendal

BYGGMESTER HANS NILSEN

Neset 362
Arendal
Tlf. 22 647

SHELL — ARENDAL

TELEFONER:
Kontor 22 013
Anlegget 21 848

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning
Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

ALTISKILT

Elektro-teknikk
Industri - Militær
Skip - Sykehøus
Reklame - Varemesse

Gravør Trygve Køhn

Kristiansand S.

ARENDAL

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kjøttforretning

Tlf. 2360

ket og giver efter min mening nøglen til forståelsen af Julians væsen. Julian er et menneske, der ikke kan skelne mellem tingen og sin egen opfattelse af tingen. Det viser sig typisk i en samtale mellem butleren, sagføreren og Julian om slottets model, der står opstilt i biblioteket. Jeg tror ikke Drouzy har ret, når han formoder nogen dybere filosofiske betragtninger bag drøftelsen af, hvorvidt slottet var først, eller modellen var først. Men det er typisk for Julian, at han slet ikke kan følge med i den samtale. For ham må det enten være sandt, at slottet var først og modellen altså en efterligning — eller omvendt. Men når de to andre giver sig til at drille ham ved at vende op og ned på disse forhold — kan han ikke følge med.

Problemet er efter min opfattelse ikke et filosofisk: Hvorvidt er erkendelsen mulig og gyldig — men *psykologisk*: Hvordan kan man holde ud at leve, når det viser sig, at vore tanker om tingene er illusioner, fata morgana — og selve virkeligheden unddrager sig vort greb?

Her skildres et ganske almindeligt menneske, der bliver knust af maskinens hjul, fordi han ikke »kan« spillets regler. Alle

de andre kan spillet til fuldkommenhed. Sagføreren siger, at hans profession har lært ham ikke at forveksle en ting med det, der repræsenterer tingen. Miss Alice spiller sin rolle som den forførelseske unge kvinde, der til sidst får Julian til at indvillige i et ægteskab — bare ikke med hende, men med den Alice, i hvis navn hun spiller sin rolle. »Vi bliver allesammen brugt, vi er kun stedfortrædere,« siger de, da de efter vielsen skyder broder Julian, rejser fra ham og lader ham alene tilbage med modellen. Ingen af dem påtager sig noget ansvar for det, der sker. Imellem disse mennesker er Julian en fremmed: han er typen på mennesket, der er ude på at »ofre sig« — at engagere sig. Han forstår ikke, at de andre kun spiller en rolle i en højere magts navn: penge, sex, kirken, — og denne mangel på forståelse bliver hans ulykke.

Albee minder om Kafka. Også hos Kafka ser vi et almindeligt, uskyldigt menneske, der tror på livets værdier og engagerer sig — og som følge deraf bliver kunst mellem de anonyme instansers tandhjul. Er det tragisk? Ikke i klassisk forstand. Det tragiske i antik forstand opstår først, når helten bukker under, fordi han

ikke kan klare sig i kampen med de magter, der viser ansigt. Men her er magterne anonyme: hverken Miss Alice eller sagføreren eller kardinalen erkender sig ansvarlige for hændelsesforløbet. De er med, men kun som marionetter i et meningsløst spil. Men de er ikke *ansvarlige*. De klarer sig bedre end Julian, fordi de ikke påtager sig noget ansvar. Julian derimod, der ikke gennemskuer »spilletts regler«, og som påtager sig ansvaret for sine handlinger, bliver knust.

Det er Albees skrig om retfærdighed midt i en verden, der synes at være et meningsløst skakspil, spillet af anonyme magter. Sådan opfatter jeg det, og derfor er stykket for mig intet makværk — ingen coca cola, men ægte champagne.

Jeg tror ikke, at Albee godtager broder Julians undergang som en »løsning« — dertil er skikkelsen alt for sympatisk. Jeg tror snarere, at Julians undergang fra Albees side er en *anklage* mod alle de anonyme magter, der findes i verden, og som er skyld i sagesløse menneskers undergang; det er en anklage, der fortjener at blive hørt, uanset om disse makter hedder: sex, penge eller kirken.

Jobs. Simons S. J.

HALDEN		
Halden-firmaer	Karl Knap $\frac{1}{2}$ Tlf. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844
Paul Johannesen <i>Allt i ut og optik</i> TLF. 2011	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439
DRAMMEN		
Kjente Drammens-firmaer	Drammens malerforretning Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger
DRAMMEN		
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
	TYRILYS $\frac{1}{2}$ TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
Varme- og sanitæranlegg

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori
Akersgt. 67

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning
Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

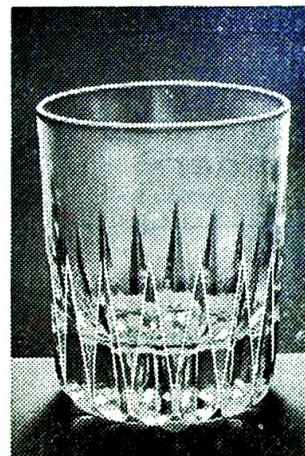
Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Fargehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO